

[J. S. Foget.]
foreninger Foranstaltninger gennemført, der kunde forhindre, at Landmænd paa Grund af økonomiske Vanskeligheder som Følge af sidste Aars lille Høst skulde tvinges bort fra deres Ejendom. Faa Dage efter, den 22. Januar, udtalte De samvirkende danske Husmandsforeninger — jeg beder om Tilladelse til et kort Citat —:

„Der maa ydes øjeblikkelig Hjælp til de Landmænd, som er ude af Stand til at blive ved Hjem og Bedrift paa Grund af Misvækst eller andre uforskyldte Aarsager“.

Den 7. April forlangte Husmandsforeningerne igen Lettelse af de vanskelige Forhold, der vil være til Stede ved Betaling af Juni Termin, og den 21. April kom den store Udtalelse fra Landbrugsraadet, tilsluttet alle Landbrugets Organisationer, ogsaa Husmandsforeningerne, og heri stod som Punkt 1 — jeg anmoder paa ny om Tilladelse til et Citat —:

„Under Krisens Forløb har det ikke set saa mørkt ud for dansk Landbrug, som det gør i Øjeblikket. Landbruget er ude af Stand til at svare normal Rente af sin store Gældsbyrde, og det maa fordres, at der for 1937 gennemføres en almindelig Fredlysning for de Landmænd, der under normale Produktionsforhold vil kunne svare enhver sit, men som paa Grund af det sidste Aars daarlige Høst er kommet i særlige økonomiske Vanskeligheder.“

Jeg understreger, at denne Udtalelse har alle Landbrugsorganisationer sluttet sig til. Vel for første Gang i dansk Landbrugs Historie staar vi altsaa her med en Udtalelse, som man har sluttet sig til fra alle Sider. Jeg maa derfor anerkende, at Regeringen har efterkommet dette Krav, selv om jeg nu om lidt vil komme nærmere ind paa Effektiviteten af det forelagte Lovforslag. Thi det, der her foreligger, er i Virkeligheden ikke noget i Retning af det, som det samlede Landbrug har stillet Krav om. Der er ikke Spor af Fredlysning i det. Det er en Lov, der henviser Kreditor og Debitor til at ordne Forholdet mellem sig, hvis Kreditor har Penge og Vilje til at give Henstand. Jeg udtalte alligevel min Glæde over, at Regeringen har fremsat Forslaget, thi det viser dog, at man er villig til at gøre noget, men jeg maa saa indtrængende, som det er mig muligt, henstille, at Loven faar en ganske anden Form, saaledes at der bliver en vis Fredlysning i Loven — i Forslaget lader man i saa Henseende 5 og 7 være lige.

Jeg henviser til, at den Betalingskrise, der i Øjeblikket er det store Spøgelse paa visse Egne af Landet, ikke er lige haard alle Steder. Det er givet, at de sidste 10—11 Aar har tæret alle eller saa godt som alle Pengebeholdninger bort, for saa vidt er Betalingskrisen omtrent jævnt fordelt. Sidste Aars Misvækst ramte dog ikke jævnt, men særlig Jylland, og her igen var der Egne, der havde nogenlunde normal Høst. Nu kunde jeg tænke mig, at Regeringen, inden den forelagde dette Forslag, har forespurgt om Restancerne i de forskellige Kreditforeninger, og jeg er heller ikke i Tvivl om, at nogle af disse Svar er gaaet ud paa, at der ikke er noget unormalt, ja, nogle vil endda maaske have svaret, at Restancerne er mindre, end de normalt har været i de senere Aar. Jeg er ikke i Tvivl om, at visse Egne paa Grund af den større Kornpris og med en normal Avl har haft ret gode Betalingsmuligheder, men der er saa sandelig ogsaa andre Egne, hvor Krisen er haardere end nogen Sinde.

Endelig er der et andet Spørgsmaal, der gør sig gældende vedrørende Restancerne. Der er et vist Antal Landmænd, der har været og stadig er i Stand til at betale enhver sit; de har eventuelt kun en lille Gæld, eller andre for dem særlige Forhold har gjort sig gældende. Men der er ogsaa en anden Del, der stønner under Gældsbyrden, og som stadig er i Restance. Mødens disse sidste forhen dog efterhaanden fik Restancerne slæbt af, saa kan de ikke dette denne Gang. Derfor kan man ikke alene ved Restancerne Antal aflæse, hvordan Forholdene har tilspidset sig. Der har for ganske nylig været afholdt tre store Debitor møder, i Randers, Vejle og Aarhus, udelukkende med det Formaal at anmode om en Fredlysning, der kan værne Hjemmene mod Ruin i denne Omgang. Der var samlet adskillige Hundreder paa hvert af disse Møder, og det, der prægede Møderne, var ikke desperat Demonstration eller overilet Tale, men en dybt alvorlig og dystert Stemning, en Mængde forknytte Mænd, der har stridt sig gennem en over taaarig Krise; men som nu staar i Fare for at maatte give op.

Den højtærede Landbrugsminister udtalte sidste Aar under Behandlingen af Gældssaneringsloven — jeg beder om Tilladelse til et kort Citat — det staar Sp. 1874:

„Jeg anser det for urimeligt, at mange Landmænd, i mange Tilfælde de dygtigste, skal jages fra deres Ejendom, fordi de har været saa uheldige at komme ind i en Tid, hvor Priserne var særlig høje“.